

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ
ΚΥΡΙΑΚΗ Δ' ΝΗΣΤΕΙΩΝ (14/4/2013)

Αναγνώσματα:

Απόστολος: Εβρ. στ', 13 – 20. Ευαγγέλιο: Μάρκ. θ', 17 – 31
(Εωθινό 1^ο, Ήχος δ')

Οι Πατέρες της Εκκλησίας περί του όρκου

Το ζήτημα του όρκου, αγαπητοί μου αδελφοί, απασχολεί συχνά την συνείδηση των ανθρώπων που, εμφορούμενοι από τις αρχές της πίστεως στον Χριστό, έρχονται σε δύσκολη θέση, όταν καλούνται να ορκιστούν, στο πλαίσιο της δικαστικής, υπηρεσιακής, ακαδημαϊκής ή άλλης παράδοσης. Αυτό το ζήτημα τίθεται στο σημερινό Αποστολικό ανάγνωσμα, όπου ο Απόστολος απευθύνεται στους Εβραίους και αναφέρεται στον όρκο που έδωσε ο Θεός στον εαυτό του, προκειμένου να πειστεί ο Αβραάμ, για τις Θεϊκές επαγγελίες και υποσχέσεις.

Είναι αλήθεια πως ο όρκος στην ζωή της Παλαιάς Διαθήκης ήταν συνηθισμένη υπόθεση. Επρόκειτο για εποχή κατά την οποία ο κόσμος δεν είχε δεχθεί ακόμα και ευλογηθεί από την Χάρη του Αγίου Πνεύματος και ζούσε μέσα στο πλαίσιο του νόμου. Το γεγονός αυτό προκαλούσε δυσπιστία στις σχέσεις των ανθρώπων μεταξύ τους, συχνά, όμως και στη σχέση τους με τον Θεό, οπότε ο όρκος προβαλλόταν ως ο μόνος ασφαλής τρόπος για την υπέρβασή της.

Τα πράγματα, όμως, αλλάζουν άρδην στο πλαίσιο της Καινής Διαθήκης, όπου ο Κύριος προσωποποιεί όλες τις επαγγελίες και υποσχέσεις του Θεού προς τον λαό Του, οπότε ο όρκος καθίσταται, πλέον, περιττός. Μάλιστα, στηλιτεύεται έντονα από τον ίδιο τον Κύριο και τίθεται εκτός του πλαισίου της Εκκλησιαστικής ηθικής και της πνευματικής ζωής. «Εγώ σας λέγω να μην ορκίζεσθε καθόλου» και «να είναι ο λόγος σας ένα ξεκάθαρο ναι ή ένα ξεκάθαρο όχι»¹, διδάσκει ο Ιησούς. Στην ίδια λογική και ο Αδελφόθεος Ιάκωβος επιτακτικά προτρέπει τους Χριστιανούς: «Προ πάντων, αδελφοί μου, μην ορκίζεσθε ούτε στον ουρανό, ούτε στη γη, ούτε σε οτιδήποτε άλλο. Να είναι το ναι που θα πείτε ναι και το όχι να είναι όχι, για να μη τεθείτε υπό την κρίση του Θεού»²

Την διδασκαλία του Κυρίου περί του όρκου παραλαμβάνουν και οι Πατέρες της Εκκλησίας, οι οποίοι την αναλύουν και την αιτιολογούν. Ο κορυφαίος της Πατερικής χορείας Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος χαρακτηρίζει τον όρκο με ιδιαίτερα σκληρό τρόπο: «Ο όρκος είναι φοβερός και επιβλαβής, φάρμακο ολέθριο, δηλητήριο χαλεπό, βέλος σατανικό, ισχυρή παγίδα... Είναι το πιο φοβερό από όλα

---

¹ Ματθ. 5, 34 & 37

² Ιάκ. 5,12

τα αμαρτήματα... και αυτοί που φυλάττουν τον όρκο και οι επίορκοι το ίδιο θα κολαστούν»³

Από τη μεριά του ο Μέγας Βασίλειος θεωρεί τον όρκο θανατηφόρο για την εν Χριστώ ζωή και επισημαίνει: «Προξενεί τον θάνατο στις ανθρώπινες ψυχές, διότι αυτός που ορκίζεται, πολλές φορές, προβαίνει στην επιορκία. Είναι όπλο απάτης. Διά τούτο επιβάλλεται η διακοπή του όρκου και η επινόηση άλλων τρόπων, διά των οποίων θα γίνονται πιστευτές οι καταθέσεις των ανθρώπων»⁴

Ο Άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος συνιστά στους ανθρώπους να μένουν μακριά από τον όρκο, τον οποίο χαρακτηρίζει γεγονός «φρικτό»⁵, ενώ ο συνώνυμός του Αρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης ο Παλαμάς θεωρεί τον όρκο έργο του πονηρού: «Εμείς που έχουμε διαταχθεί να μην ορκιζόμαστε ούτε σε τρίχα... δεν φρίτουμε που συχνά επικαλούμαστε την ανώτατη κεφαλή του παντός, τον ίδιο τον Θεό και τα άγια του Θεού· αλλά τόσο, αλίμονο, προχώρησε η φοβερή τόλμη, ώστε και τα ίδια τα απόρρητα σύμβολα του σωτηρίου πάθους, το Θείο αίμα, που μία φορά στους αιώνες χύθηκε για χάρη της ζωής του κόσμου... να τα τοποθετούμε πάνω σε χάρτη σαν μελάνι, επιβεβαιώνοντας τους όρκους, τους οποίους ο αληθινός δεσπότης χαρακτήρισε όλους έργο του πονηρού και έτσι, αλίμονο, καθιστούμε συνεργό του πονηρού αυτόν που κατέλυσε το κράτος εκείνου»⁶

Από τα παραπάνω γίνεται σαφές ότι ο όρκος αντιβαίνει το θέλημα του Θεού και πρέπει να αποφεύγεται από τους Χριστιανούς. Δυστυχώς, όμως, παρατηρείται, στις μέρες μας, ευκολία και επιπολαιότητα στη χρήση του. Πολλοί Χριστιανοί καταφεύγουν στον όρκο και μάλιστα, ψευδώς, χωρίς ν' αντιλαμβάνονται το μέγεθος της πτώσης τους. Αυτό σημαίνει πώς, παρά το γεγονός ότι μπορούν να βιώσουν τη Χάρη του Θεού και την κοινωνία του Αγίου Πνεύματος, μέσα στην Εκκλησία, εν τούτοις επιλέγουν την Ιουδαϊκή πρακτική της Π. Διαθήκης, επιδεικνύοντας σαφές έλλειμμα αγάπης προς τους ανθρώπους και υποκριτική πίστη προς τον Θεό.

Η αλήθεια, αδελφοί μου, μπορεί να έχει κόστος, βραχυπρόθεσμο ή μακροπρόθεσμο. Τελικά, όμως, δικαιώνει και τιμά εκείνον που την επιλέγει, γιατί δεν είναι απλώς μία έντιμη στάση ζωής, αλλά μίμηση και οικείωση του ίδιου του Χριστού. Ο Κύριος έστειλε το μήνυμα εκείνο που πρέπει να εδραιώνει όλους όσοι είμαστε παιδιά του, στην επιλογή της αλήθειας: «Εγώ ειμί η οδός και η αλήθεια και η ζωή»⁷. ΑΜΗΝ!

Αρχιμ. Ε.Ο.

---

³ Ε.Π.Ε. 30, 592-594

⁴ Ε.Π.Ε.3, 500-502

⁵ PG 37, 790-813

⁶ Ε.Π.Ε. 11, 602

⁷ Ιωάν. 14,6

